

Добар ден на сите. Би сакал да им се заблагодарам на Архивот на Македонија и на директорот Филип Петровски за поканата да ја отворам изложбата денес.

- Ова е период од годината кога се потсетуваме на победата на Европа во Втората светска војна. Наша обврска е, но и можност да им оддадеме почит на жртвите на војната, на оние кои загинааа служејќи во нашите армии и го дадоа својот живот за сега ние да живееме во послободен свет. Во 20-от век Европа помина низ две големи војни, за повторно да биде изградена. Наша обврска е да научиме дека војната не е начин да ги решиме нашите несогласувања.
- Добро е познато дека по поразот на Германија/по победата, започнаа прослави низ целиот свет. Во Британија повеќе од еден милион луѓе славеа на улиците за да се означи крајот на војната во Европа. Во Лондон, толпи луѓе се собираа на Трафалгар и кон Бакингамската плата, каде Кралот Џорџ VI и кралицата Елизабета се појавија на балконот пред радосната река од народ. На принцезата Елизабета (идната Кралица Елизабета Втора) и нејзината сестра, принцезата Маргарет им беше дозволено да се шетаат низ улиците со народот и да учествуваат во прославувањето. Се разбира, Британија се уште беше во војна: борбата против Јапонија на далечниот исток продолжи до август. Но, тие си дозволија ден-два за радост.
- Јас секако немам спомени од втората светска војна, со оглед на тоа дека сум дел од пост-воената генерација. Мислам дека треба да бидеме благодарни за тоа што имаме можност да живееме во период што ја означи изградбата на нашето заедничко европско општество, и создавањето на трансатлантската безбедност.
- Но, моите родители имаат спомени. Мајка ми се сеќава како научила да ги разликува звукот на моторите на различните авиони кои ги облетуваа. Германските авиони кои летале да го бомбардираат пристаништето каде таа живеела звучеле различно од британските авиони кои се обидуваа да ги соборат. Татко ми ја поминал војната како момче во јужен Лондон и се сеќава како семејството морало да се крие за време на бомбардирањата и како патот кон училиштето бил различен наутро поради оштетувањата од бомбите.
- Тие се детски спомени – и децата не треба да имаат такви спомени, но моите родители биле среќни: милиони низ светот, некои од нив во Македонија имале поболна војна.
- Војната заврши со победа затоа што постоеше храброст, лидерство, храбри одлуки, цврста посветеност и здружена безбедност, во која заедно служеа нашите војски. Борците на отпорот тука во Македонија беа на истата страна како британските војници кои се бореа во Северна Африка, или на Д-денот со британските морнари во Северниот Атлантук. Се сеќавам дека еден од моите наставници слетал со падобран во Југославија за време на војната за да

дискутира планови за борбата против нацистите. Тој беше херој. Како и луѓето со кои разговарал.

- Сојузниците беа предводени од заедничка цел, споделуваа ресурси и се фокусираа на стратешката слика. А луѓето, обичните луѓе, мажи и жени, наставници, службеници, земјоделци, уметници, доктори, беа спремни да истапат и да пружат отпор за нивната земја, со чувство дека општеството им припаѓа ним, и дека можат да направат промена.
- Живееме во свет во кој секој ден гледаме конфликти и војни. Факт е дека конфликтите секогаш ќе ги има онаму каде што не може да владее мирот. Ова не значи дека треба да се предадеме, туку секој еден од нас треба да се стреми да придонесе кон подобар свет во кој живееме.
- Би сакал да им се заблагодарам на сите кои биле вклучени во оваа изложба. Ова е многу сликовит начин да се одбележи војната и нејзините жртви. Уметноста има начин да искаже толку многу, со многу малку. Ви благодарам за оваа изложба и за можноста да се обратам.